

k přijetí placení, naopak byla oprávněna stornovati pojišťovací smlouvu, jakž se stalo dne 25. května 1928. Prvý soud, uznáv, že právem stornovala žalovaná smlouvu pojišťovací, zamítнув důsledkem toho žalobu učinil tak právem.

N e j v y š š í s o u d zrušil napadený rozsudek a vrátil věc odvolacímu soudu, by o ní znovu jednal a rozhodl.

D ů v o d y:

Dovolání jest opodstatněno pokud vytýká napadenému rozsudku nesprávné právní posouzení věci (§ 503 čís. 4 c. ř. s.), neboť rozepři nelze řádně posouditi, pokud nebyly zjištěny též tyto okolnosti: Nižší soudy se vůbec nezabývaly zjištěním, zda peněžním dopisem daným na poštu 25. května 1928 o 12. hodině a podepsaným »Für Wilhelm G., — Heinrich G.« a na obálce »J. G. Weinhandlung Karlsbad«, platil Jindřich G. za sebe a na svůj účet jako třetí osoba, či jménem a v zastoupení Viléma G-a, neboť první soud učinil zjištění jen o ústním pokusu Jindřicha G-a zaplatiti premii v kanceláři F-a a odvolací soud zjištění to prostě převzal. Platil-li Jindřich G. peněžním dopisem jako třetí osoba, nebyla pojišťovna vůbec povinna placení přijmouti, poněvadž Jindřich G. nepatří k osobám vytčeným v § 26 (1), pojišťovacího zákona ze dne 23. prosince 1917 č. 501 ř. zák. Platil-li však jménem a v zastoupení pojistníka, měla by se věc jinak. Zjištěno jest, že žalující straně byla prodloužena platební lhůta do 18. května 1928, a že jde o první počáteční placení premie. Jest nesporno, že se placení peněžním dopisem 25. května 1928 podaným na poštu o 12. hodině stalo po projití prodloužené platební lhůty, tedy opožděně. Tím však není spor vyřízen, neboť těžištěm sporu jest, zda a do které doby jest pojistitel povinen přijmouti dodatečně opožděné placení od osoby k placení povinné nebo podle § 26 odstavec (1) pojišť. zákona oprávněné. Ku přijetí byla žalovaná pojišťovna povinna, dokud její projev o jednostranném odstupu od smlouvy podle § 5 odstavec 2, pojišťovacích podmínek, jenž se kryje s neúčinným dosud ustanovením § 28 odstavec (1) pojišť. zák., nedošel druhé strany, neboť jde o projev dochůdný podle § 13 odstavec 2., pojišťovacích podmínek (§ 167 čís. 5), jenž se stává účinný teprve až došel druhé straně. Do té doby musí pojistitel dodatečné placení přijmouti, jinak by se ocitl v prodlení s přijetím. Nezáleží proto na tom, kdy peněžní dopis byl poštou odeslán, nýbrž zda opožděná nabídka placení došla pojistitelky dříve, než došel pojištěnce její projev o odstupu od smlouvy. Jest zjištěno, že písemný projev o odstupu od smlouvy byl podán dne 25. května 1928 o 18. hodině na poštu, tedv později, než byl na poštu odevzdán dopis peněžní. nebylo však zjištěno, kdy došel peněžní dopis žalované pojišťovně a kdy došel na žalobce dopis žalované pojišťovny o odstupu od smlouvy, kteréžto okolnosti jsou pro řešení sporu rozhodné.

Čís. 11276.

Společnost podle §§ 1175 a násl. obč. zák.

Placení úroků z nadhodnoty hypoteky, váznoucí na společné nemovitosti, podle nálezu říšsko-německého soudu o zhodnocení, jest společ-

čenskou výlohou, již mají nésti všichni společníci, ujednavší společenskou smlouvu o koupi nemovitosti na výdělek. Tak jest tomu i s útratami sporu o zhodnocení, jež byl zahájen proti všem společníkům a skončil jich odsouzením k zhodnocení rukou společnou a nerozdílnou. Zaplatil-li tyto výlohy jeden ze společníků, může se hojiti postihem poměrně na ostatních společnících.

(Rozh. ze dne 18. prosince 1931, Rv I 1678/30.)

Žalobce koupil roku 1923 společně se žalovaným dům v Německu, jež napotom se ziskem prodali, zaplativše před tím hypoteku váznoucí na domě. Hypotekární věřitel vznesl napotom zhodnocovací nárok, jemuž bylo říšskoněmeckým soudem vyhověno a žalobce i žalovaní byli uznáni povinnými zaplatiti úroky z nadhodnoty hypotéky a útraty sporu. Žalobou, o níž tu jde, domáhal se žalobce, zaplativší úroky z nadhodnoty i útraty zhodnocovacího sporu, na žalovaném náhrady polovice jím zaplacených úroků z nadhodnoty hypotéky a polovice útrat sporu o zhodnocení. P r o c e s n í s o u d p r v é s t o l i c e uznal žalovaného povinným, by nahradil žalobci polovinu úroků z nadhodnoty hypotéky, zamítl však žalobu, pokud se domáhala náhrady polovice útrat sporu. O d v o l a c í s o u d nevyhověl odvolání ani té ani oné strany.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání žalovaného, vyhověl však dovolání žalobce a přisoudil mu i náhradu polovice útrat sporu.

D ů v o d y:

Žalobce domáhá se na žalovaném náhrady polovice jím zaplacených úroků z nadhodnoty hypotéky, jež byla určena podle německého zákona o zhodnocení pohledávek a vázla na nemovitosti, kterou žalobce spolu se žalovaným koupil a pak se ziskem prodal. Dále se domáhá náhrady polovice útrat sporu o zhodnocení, k jichž zaplacení byl německým soudem odsouzen a jež sám zaplatil. Jako žalobní důvod uvedl žalobce, že šlo o dluh solidární a že jest žalovaný povinen nahraditi mu polovici z důvodu společenství (při nákupu a prodeji domu, zatíženého nadhodnocenou hypotekou). Podle § 1193 a 1197 obč. zák. dělí se zisk a ztráta mezi společníky podle poměru podílů, takže společníci hradí společné dluhy a i společenské výlohy podle poměru svých podílů. Zaplatí-li jeden společník společenské výlohy, jež měli hraditi podle svých podílů oba, jest oprávněn od druhých společníků žádati náhradu postihem, ježto jinak, kdyby sám nesl ony výlohy a nemohl je sčítovati při výpočtu zisku, byl by zkrácen ve prospěch druhých společníků. Není sporu o tom, že žalobce se žalovaným koupili dům na polovici, takže měli na polovic míti zisk i nésti ztrátu, a není ani sporné, že si výtěžek za dům mezi sebe již rozdělili. Jiný společenský poměr nebyl za sporu žalovaným tvrzen. Žalobce byl by zkrácen na zisku, kdyby sám měl nésti úroky z nadhodnocené hypotéky a útraty sporu o zhodnocení, ačkoli hypoteka vázla na společném domě a byla oběma společníky převzata. Jest proto žalovaný povinen podle svého podílu k úhradě těchto výloh přispěti a žalobce jest oprávněn

postihem se domáhati zaplacení poměrné části těchto společenských výloh, které zaplatil sám (§ 896 obč. zák.). Ke zhodnocení převzaté hypoteky byli odsouzeni oba žalovaní rukou společnou a nedílnou. Není třeba se obíratí otázkou, zda nálezy říšsko-německého soudu o zhodnocení jsou vykonatelné v tuzemsku, záleží jen na tom, zda řečené výlohy jsou výlohami společenskými, zda vzešly ze společenské smlouvy a z toho důvodu, že žalobce se žalovaným společně koupili dům na společný výdělek. Pro tuto otázku nemá vykonatelnost nálezu o zhodnocení významu. Že placení úroků z nadhodnoty, určené zhodnocovacím nálezem, bylo výlohou společenskou, kterou mají nésti oba společníci již proto, že ujednali společenskou smlouvu o koupi domu na výdělek, nepotřebuje bližšího odůvodnění. Stejně jest tomu však i s útratami sporu o zhodnocení, který byl zahájen proti oběma společníkům a skončil jich odsouzením k zhodnocení rukou společnou a nedílnou. Ostatně byly také žalovanému uloženy útraty sporu o zhodnocení jako solidárnímu dlužníku se žalobcem (rozsudek ze dne 12. července 1927). Nezáleží na tom, že později byla výše útrat ustanovena jen proti žalobci. Tím nepřestaly býti útraty společenskou výlohou, kterou měli nésti oba společníci z polovice, a zaplatil-li výlohy jeden z nich, mohl se hojiti postihem poměrně na druhém. Námitky žalovaného, že nebylo podmínek pro zhodnocení podle zákona, zejména proto, že se ohláška nároku stala opožděně, a že nešlo o zhodnocení osobního dluhu, nejsou proti žalobci opodstatněny již proto, že žalovaný ani netvrdí, že se námitkou opožděnosti a nedostatkem podmínek ve sporu o zhodnocení bránil. Tyto okolnosti by nevylučovaly, že náklady súročení a útraty sporu jsou společenskou výlohou.

Čís. 11277.

Vojenské zaopatřovací požitky (zákon ze dne 17. února 1922, čís. 76 sb. z. a n.).

Při zajištění pohledávky státu již za živobytí choromyslného neplyne z předposledního odstavce § 92 zák. čís. 76/1922, že choromyslný nebo jeho zákonný zástupce jest povinen, by při tom spolupůsobil.

(Rozh. ze dne 18. prosince 1931, Rv 1732/30).

Legionář Josef J. byl ošetřován v ústavu pro choromyslné. Žalobou, o niž tu jde, domáhal se československý erár na opatrovníku Josefa J-a, by byl uznán povinným vydati prohlášení, že svoluje, by vklady, jež má Josef J., byly vinkulovány pro vojenskou správu pro její pohledávku z důvodu ošetřovacích výloh, totiž oč za Josefa J-a vojenská správa hradí více, než činí výslužné, pokud se týče zaopatřovací požitky. O b a n i ž š í s o u d y žalobu zamítly, o d v o l a c í s o u d z těchto důvodů: Odvolací soud pokládá sice za správný vývod odvolatele, že ustanovení § 92 předposlední odstavce zákona čís. 76 z roku 1922 jest vykládati tak, že si stát může svou pohledávku již za živobytí choromyslného zajistiti, nesouhlasí však s postupem, jak bylo za zajištění to žádáno. Podle opatrovnických spisů navrhla finanční prokuratura podáním z 31. srpna